

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 200900404	Doknr.: - 84
Mottatt: 19 OKT 2010	
Saksbet: LP/SR/	Ark.: 778
Kont:	Avskr.:

Høring - ny norsk-svensk reinbeitekonvensjon

Det vises til brev av 7. juli 2010 hvor det bes om merknader til den nye reinbeitekonvensjonen.

Toll- og avgiftsdirektoratet har ingen merknader til at reinbeitekonvensjonen skal få virkning i norsk rett ved inkorporering. Vi har imidlertid merknader til den delen av konvensjonen som omhandler særskilte rettigheter for den grenseoverskridende reindriften i medhold av de foreslåtte artiklene 9 og 10.

Rent generelt vil våre kommentarer nedenfor begrense seg til en sammenligning mellom den foreslåtte teksten i konvensjonen og gjeldende lovgivning på toll- og avgiftsområdet.

Med referanse til høringsnotatet fastslås det at den grenseoverskridende reinbeitingen har foregått gjennom svært lang tid og dermed har sitt grunnlag i gammel sedvane, og at disse rettighetene erkjennes av både Norge og Sverige, og kom til uttrykk første gang i den såkalte Lappekodisillen av 1751. Senere har det tilkommet ulike overenskomster mellom Sverige og Norge. Senest ved konvensjonen av 9. februar 1972 – konvensjon om reinbeite -, som opphørte å gjelde 1. mai 2005. Som følge av dette ble Lappekodisillen igjen det eneste gjeldende folkerettslige dokument som omhandler den grenseoverskridende reinbeitingen mellom Sverige og Norge.

Generelt om tollovgivningen ved inn- og utførsel av varer:

All innførsel og utførsel av varer er regulert i tolloven av 21. desember 2007 nr. 119. Med innførsel menes varer som føres inn til tollområdet, og motsatt ved utførsel varer som føres ut av tollområdet. Med tollområdet forstås det norske fastlandet med tilhørende territorialfarvann. Innførsel omfatter både de tilfellene hvor en vare fortolles og går over i fri disponering i Norge, samt de tilfellene hvor en vare innføres midlertidig for senere gjenutførsel. Tilsvarende kan en vare utføres midlertidig ut av Norge for senere toll- og avgiftsfri gjeninnførsel dersom varen gjeninnføres i uforandret stand. Ved midlertidig innførsel av varer innrømmes det også toll- og merverdiavgiftsfritak i medhold av tolloven og merverdiavgiftsloven. Levende dyr anses som varer i denne sammenhengen.

Kommentarer til artikkel 9:

Utkastets annet ledd slår fast at det skal innrømmes toll- og avgiftsfritak for de tilfellene som er inntatt i denne artikkelen og i artikkel 10.

Punkt nr. 3 angir hvilke varer som reindriftseier kan innføre til Norge i forbindelse med reindriften. Dette gjelder varer som andre dyr enn rein, fôr, redskap og materialer, radioutstyr, våpen, motorkjøretøy og annet utstyr som er nødvendig i utøvelsen av yrket.

Artikkelen fastslår at toll- og avgiftsfritaket kun gjelder varer som er nødvendige for reindriften. Vi forstår konvensjonen dit hen at toll- og avgiftsfritaket for nevnte varer kun gjelder når reinen er på beite i Norge, ikke etter at reinen er ført ut av Norge. Jf. her konvensjonens art. 3 som fastslår at "Den grenseoverstigende reindriften skal utøves i samsvar med de rettigheter og plikter som følger av nasjonal rett i det land reindriften utøves, om ikke annet følger av denne konvensjonen". Vi kan ikke se at konvensjonen konkret inneholder noen artikler som angir tidspunkt for når reinen kan beite i Norge, men med referanse til lov av 9. juni 1972 nr. 31 om svensk reinbeiting i Norge og norsk reinbeiting i Sverige, angis det i § 2 tidspunkter for når svensk rein kan beite i Norge. Dette tolker vi dit hen at den grenseoverskridende driften for beiteperiodene er regulert i nasjonal rett, noe som må forstås at nevnte varer kun kan innføres midlertidig i de lovregulerte beiteperiodene. Medbrakte varer til bruk i beiteperioden må dermed utføres når beiteperioden er slutt.

Vi ser av forslag til endring av reindriftsloven av 15. juni 2007 nr. 40 at reinbeiteloven av 9. juni 1972 nr. 31 skal oppheves. Dette betyr at de tidsrommene som reguleres i lovens § 2 om beitetider for svensk rein i Norge forsvinner. Vi kan ikke se at dette vilkåret videreføres i reindriftsloven. Vi kan heller ikke se at beitetiden i Norge er tatt inn i den foreslåtte konvensjonsteksten. Betyr dette at reinen kan forbli i et ubegrenset tidsrom i Norge? Hvis så er tilfelle, vil et slikt ikke tidsbegrenset midlertidig opphold i Norge ikke være i samsvar med bestemmelsene i tolloven § 6-2 tredje ledd. Vi foreslår derfor at en tidsbegrensning videreføres i reindriftsloven.

I medhold av tolloven § 6-2 første ledd bokstav a kan yrkesutstyr innføres midlertidig av person som er bosatt eller hjemmehørende utenfor tollområdet dersom utstyret skal brukes til oppdrag i tollområdet av importøren selv eller under dennes ledelse. Videre stilles det krav om at utstyret må være eid av person bosatt eller hjemmehørende utenfor tollområdet, samt at yrkesutstyret må gjenutføres innen ett år regnet fra innførselen.

Sett i forhold til vilkårene i konvensjonen og tolloven anser direktoratet innførselen av nevnte utstyr til midlertidig bruk i reindriften til å falle innenfor bestemmelsene for fritaket i tolloven § 6-2 første ledd bokstav a. Eksisterende regelverk for fritaket vil dermed omfatte de varene som en reieneier innfører til bruk under oppdraget her i landet,

slik at det ikke er nødvendig med endring av tolloven for å tilpasse denne til de vilkårene som er inntatt i artikkel 9 punkt 3.

Medbrakte kjøretøy, også terrenggående kjøretøy, vil også kunne innføres midlertidig tollfritt i medhold av tolloven § 6-2.. Som for det øvrige utstyret, kan kjøretøyene kun benyttes i forbindelse med den konkrete driften, ikke til øvrig privat bruk under oppholdet i Norge. Kjøretøyet og øvrig utstyr kan heller ikke etterlates dersom eieren forlater landet.

Tilsvarende som for tollene, innrømmes det fritak for merverdiavgiften i medhold av merverdiavgiftsloven (19. juni 2009 nr. 58) § 7-2 annet ledd.

Kommentarer til artikkel 10:

Ad punkt 2.

Levende rein som innføres midlertidig til Norge under beiteperiodene kan innføres midlertidig tollfritt i medhold av tolloven § 6-2 første ledd bokstav a som en del av yrkesutstyret, i og med at reinen må anses som en del av den vare som reieneieren benytter under oppholdet her i landet i forbindelse med yrkesutøvelsen. Videre vil vi i tillegg kunne anvende bestemmelsene i tolloven § 6-3 som omhandler industrivarer som innføres midlertidig for bearbeiding. Dyr som beiter, enten ved fast oppstalling, eller som går løse i bestemte beiteområder, anses som industrivarer som innføres for bearbeiding. Her stilles det vilkår om at den opprinnelige varen skal kunne identifiseres ved gjenutførselen, varen må gjenutføres innen ett år, samt at eieren av varen må være bosatt eller hjemmehørende i utlandet, m.a.o. de samme vilkår som under tolloven § 6-2.

Ved innførsel av slaktet rein til eget forbruk under beiteperioden i Norge, har vi i dag ikke et tilsvarende tollfritak i tolloven. Tollfritaket i nevnte paragrafer gjelder for varer som skal gjenutføres etter det midlertidige oppholdet her i landet. Generelt gjelder ikke det midlertidige tollfritaket for varer som skal forbrukes under oppholdet her i landet, og dermed ikke er ment for gjenutførsel allerede på innførselstidspunktet. I praksis betyr dette at slaktet rein som medbringes for eget forbruk må tolleksespederes ved innførselen med betaling av toll og merverdiavgift. Imidlertid kan den enkelte person som ankommer Norge fra utlandet bringe med seg varer som reisegods i medhold av reisegodsbestemmelsene i tollforskriften § 5-1-1 til og med § 5-1-6. Når det gjelder kjøttvarer kan den enkelte bringe med seg 10 kg, så hvis medbrakte mengde slakt ligger innenfor denne grensen, kan det innføres toll- og avgiftsfritt uten at kjøttet må deklarerer for tollvesenet ved innførselen.

Dersom nevnte fritak skal gjennomføres i konvensjonen må i så fall tollregelverket endres i samsvar med dette. Problemstillingen angående endring av tolloven på dette punkt må i så fall tas opp med Finansdepartementet, da det ikke er tilstrekkelig med en endring av tollforskriften som Toll- og avgiftsdirektoratet er delegert til å foreta. Etter dagens

gjeldende lovgivning er det kun tollfritak for proviant som medbringes og forbrukes om bord i fartøy og luftfartøy som er under reise til og fra tollområdet og under oppholdet i tollområdet.

For slakt som medbringes fra Norge til Sverige til forbruk under beiteperioden i Sverige, vil det slaktet som er igjen og som skal gjeninnføres til Norge, bli ansett som en vare som er fremstilt eller fortollet her i landet og som gjeninnføres i uforandret stand ved gjeninnførselen og dermed innrømmet tollfritak i medhold av tolloven § 5-4 første ledd bokstav e. Tilsvarende fritak for merverdiavgift innrømmes i medhold av merverdiavgiftsloven § 7-2 første ledd.

Ad punkt 3.

Rein som innføres av svenske reineiere og som slaktes under beiteperioden, men som er ment for utførsel til Sverige, vil ikke komme i konflikt med tollbestemmelsene som gjelder ved midlertidig innførsel som nevnt ovenfor under punkt 2. Slakting vil i denne sammenhengen anses som en bearbeiding i samsvar med vilkårene for midlertidig fritak i tolloven § 6-3. Problemet for reineieren i denne sammenhengen vil bli om Sverige har bestemmelser som innrømmer et tollfritak ved innførsel av en vare som er bearbeidet i Norge.

Ved en tilsvarende situasjon for norske reineiere som slakter rein i Sverige, vil våre nasjonale bestemmelser i tolloven § 7-4 komme til anvendelse for varer som bearbeides i utlandet. I praksis betyr dette at vi ikke har tollfritak for slaktet rein fra Sverige som innføres til Norge, jf. tolloven § 7-4 første ledd. § 7-4 tredje ledd åpner imidlertid for at det kan gis en forskrift som gir fritak for toll på visse vilkår. En slik forskriftsbestemmelse eksisterer ikke i dag. I praksis i dag betyr dette at norsk rein som er slaktet i Sverige skal det betales eventuell toll og merverdiavgift for ved innførselen til tollområdet. Hvis konvensjonsteksten på dette området skal gjennomføres, må det dermed foretas en vurdering av om tollreglene skal endres for å komme i overensstemmelse med konvensjonen. Det vises videre her til tolloven § 7-4 fjerde ledd som også kan være en aktuell hjemmel for eventuelt tollfritak ved gjeninnførsel av rein som er blitt slaktet i Sverige. Hjemmelen her til å kunne fastsette en endring i forskrift for angjeldende varer, ligger hos Landbruksdepartementet, jf. forskrift 2007-06-01 nr. 580 om tollnedsettelse for landbruksvarer som gjeninnføres etter bearbeiding i utlandet.

Det må også her vurderes en eventuell endring av merverdiavgiftsloven, da denne heller ikke har noe fritak for merverdiavgiften for varer som gjeninnføres etter bearbeiding i utlandet, jf. merverdiavgiftsloven § 4-11 fjerde ledd.

Ad punkt 4.

Svenskeid rein som slaktes på beite i Norge, og som er ment omsatt i Norge, må også underkastes bestemmelsene i tolloven. Reinen som blir ført til beite i Norge skal i utgangspunktet gjenutføres til Sverige. Dersom reinen ikke blir gjenutført må den

fortolles. Fritaket er m.a.o. kun gitt overfor de varer som skal gjenutføres. Dersom det på innførelstidspunktet er uklart om alle reinene skal gjenutføres eller ei, skal de dyrene som er ment slaktet i Norge fortolles på innførelstidspunktet. Vi antar imidlertid at det på tidspunktet for innførelse av reinen vil være uklart hvor mange rein som eventuelt blir slaktet i Norge. Med utgangspunkt i at beitesituasjonen er midlertidig vil det være naturlig å behandle alle reinene som bestemt for gjenutførsel. Dessuten vil problemstillingen rundt selve kontrollen av hvor mange rein som faktisk blir innført til Norge være problematisk med hensyn til melde- og deklarasjonsplikten som påhviler varer som innføres til Norge. Vi kommer tilbake til deklarasjonsproblematikken i et eget punkt nedenfor.

Dersom den svenske reieneieren skal slakte rein her i landet, må reieneieren ta kontakt med tollvesenet, da det oppstår en toll- og avgiftsplikt for den reinen som blir slaktet og solgt i Norge. Reinen må fortolles ved å fremlegge en tolldeklarasjon overfor tollvesenet, da det ikke eksisterer unntak fra deklarasjonsplikten for angjeldende varer.

Ad punkt 5.

Rein som skal forbli i Norge, f.eks. som slakt, må fortolles. Det er ikke noe unntak i dagens tollregler som fritar en vare for toll- og avgifter slik det beskrives i dette punktet i konvensjonen. Situasjonen som er beskrevet under dette punktet er den samme som under punkt 4, noe som betyr at angjeldende slakt må fortolles tilsvarende.

Ad punkt 6.

Midlertidig innførelse av et kjøretøy kan skje tollfritt i medhold av tolloven § 6-2 første ledd som en del av yrkesutstyret, jf. dog våre kommentarer under artikkel 9. Tilsvarende fritak for avgifter innrømmes også.

Melde- og deklareringsplikt ved inn-/utførsel av en vare:

Generelt skal importøren av en vare melde fra til tollvesenet når en vare bringes inn i tollområdet, jf. tolloven § 3-1. Videre skal den som vil disponere over varen her i landet, søke tollvesenet om en tillatelse til det. I praksis betyr dette at importøren skal legge fram en tolldeklarasjon på innførelstidspunktet, jf. tolloven § 4-10. I noen tilfeller eksisterer det unntak fra melde- fremleggelses- og deklarasjonsplikten, eller at det kan legges fram for tollvesenet en annen type deklarasjon enn RD 0016 eller RD 0018, jf. tollforskriften 4-10-2. De positive unntakene fra deklarasjonsplikten er hjemlet i tollforskriften § 4-10-4.

Tilsvarende som ved innførelse eksisterer det en plikt til å deklare en vare ved utførsel, dvs. at vedkommende eksportør må innhente tollmyndighetenes tillatelse før varen kan utføres.

Det vises her til kommentarene i høringsutkastet om den grenseoverskridende reinbeitingen som har foregått gjennom svært lang tid, og dermed har sitt grunnlag i gammel sedvane. Vi antar at det i forbindelse med flyttingen av reinen over riksgrensene aldri har vært meldt fra til tollvesenet, og dermed heller ikke deklarerert overfor tollvesenet ved framleggelse av en tolldeklarasjon. Tollvesenet har dermed i praksis ikke hatt mulighet til å kunne foreta noen kontroller, eller blitt presentert dokumenter/deklarasjon som grunnlag for å tollekspedere de varer som alltid har vært benyttet ved reindriften slik det kommer fram i konvensjonsutkastets artikkel 9 og 10.

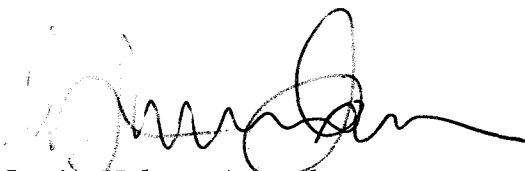
Overføring av rein og utstyr for midlertidig bruk i Norge er ikke unntatt fra fremleggelses- og deklarasjonsplikten i tolloven og tollforskriften. Etter gjeldende regler skal varene meldes for tollvesenet med framleggelse av en tolldeklarasjon. Hvis den grenseoverskridende reinbeitingen skal videreføres, noe det legges opp til i den nye konvensjonen, må toll- og avgiftsregelverket endres og tilpasses denne vareførselssituasjonen. Det er viktig både av rent formelle hensyn og opplysningshensyn at toll- og avgiftsregelverket i så fall endres i samsvar med det som er praksis i dag og som er tenkt videreført.

Tilsvarende vurderinger for å endre regelverket ved midlertidig utførsel av reinen og utstyret må også gjøres.

Toll- og avgiftsdirektoratet er derfor av den mening at Landbruks- og matdepartementet må ta opp de rettslige spørsmål som vi har kommentert i dette brevet overfor Finansdepartementet, for å få igangsatt en prosess for å endre toll- og avgiftsregelverket i samsvar med de vedtak som blir fattet av Stortinget.

For øvrig gjør vi for ordens skyld oppmerksom på at det ikke fremgår av høringslisten hvorvidt Finansdepartementet eller andre departementer har mottatt denne høringen.

Med hilsen

Louise Holtoug Amundsen
underdirektør

Bjørn Fredriksen
rådgiver